

Warszawa, 19.04.2006 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

dr Janusz KOCHANOWSKI

RPO-528907-VIII/06/JP

00-090 Warszawa   Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77   Fax 0-22 827 64 53

Pan
Ludwik Dorn
Minister Spraw Wewnętrznych
i Administracji

Wielce Szanowny Panie Premierze,

Napływają do mnie listy od inspektorów pracy Państwowej Inspekcji Pracy, w których czynione są zarzuty wobec Okręgowych Inspektorów Pracy oraz Głównego Inspektora Pracy, dotyczące nadinterpretacji przepisów regulujących kwestię podejmowania dodatkowego zatrudnienia.

Jak wynika z nadsyłanych informacji, w stosunku do inspektorów pracy mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz.U. z 2001 r. Nr 86, poz. 953 ze zm.). Zgodnie z art. 19 ust. 1 tej ustawy urzędnik państwowy nie może podejmować dodatkowego zatrudnienia bez uzyskania uprzedniej zgody kierownika urzędu, w którym jest zatrudniony. Według napływających sygnałów Kierownictwo Państwowej Inspekcji Pracy dokonuje szerokiej interpretacji tego przepisu, rozumiejąc pojęcie „dodatkowego zatrudnienia” jako wykonywanie pracy nie tylko w ramach stosunku pracy, ale także na podstawie umów cywilnoprawnych (umowy zlecenia, umowy o dzieło). Zupełnie inaczej przepis tej jest odbierany przez osoby, do których ma on zastosowanie. Inspektorzy pracy uważają bowiem, że zgoda ma dotyczyć jedynie zatrudnienia w ramach stosunku pracy.

Bardzo pomocne we właściwym rozumieniu wskazanego wyżej przepisu byłoby orzecznictwo Sądu Najwyższego. Niestety brak jest orzecznictwa w tym zakresie, zaś doktryna milczy na ten temat.

Ten stan zobligował mnie do przeanalizowania spornego przepisu, w wyniku czego doszedłem do wniosku, że przez „dodatkowe zatrudnienie” należy rozumieć wyłącznie zatrudnienie w ramach stosunku pracy, a zatem stosunku powstałego –

zgodnie z art. 2 Kodeksu pracy – na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania lub spółdzielczej umowy o pracę.

Do takiego rozumienia wskazanego przepisu skłaniają mnie regulacje prawne przyjęte w innych pragmatykach pracowniczych. Na przykład ustawa z dnia 18 grudnia 1998 r. o służbie cywilnej (Dz.U. z 1999 r. Nr 49, poz. 483 ze zm.) stanowi w art. 72, że urzędnik służby cywilnej **nie może podejmować dodatkowego zatrudnienia oraz zajęć zarobkowych bez zgody** dyrektora generalnego urzędu ani wykonywać czynności lub zajęć sprzecznych z obowiązkami wynikającymi z ustawy lub podważających zaufanie do służby cywilnej. Innym przykładem są członkowie służby zagranicznej, którzy w myśl art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o służbie zagranicznej (Dz.U. Nr 128, poz. 1403 ze zm.) **nie mogą podejmować zatrudnienia lub wykonywać innych zajęć zarobkowych bez pisemnej zgody** dyrektora generalnego służby zagranicznej.

Wskazane przepisy wyraźnie rozgraniczają zatrudnienie (dodatkowe zatrudnienie), a więc pracę świadczoną w ramach stosunku pracy od innych zajęć zarobkowych, a zatem pracy świadczonej w ramach umów cywilnoprawnych czy podejmowania działalności gospodarczej na własny rachunek.

Również urzędnik państwowy (poza dodatkowym zatrudnieniem, na które musi mieć zgodę kierownika urzędu) nie może wykonywać zajęć, które pozostawałyby w sprzeczności z jego obowiązkami albo mogłyby wywołać podejrzenie o stronniczość lub interesowność (art. 19 ust. 2 ustawy). Chodzi zatem o wszelkie zajęcia poza stosunkiem pracy, w tym wykonywane na podstawie umów zlecenia czy umów o dzieło.

Takie rozumienie przepisu art. 19 ust. 1 ustawy o pracownikach urzędów państwowych pozwala na stwierdzenie, że inspektorzy pracy Państwowej Inspekcji Pracy, do których ten przepis ma zastosowanie, muszą uzyskać zgodę jedynie na podejmowanie zatrudnienia w ramach stosunku pracy, a nie wszelkich form wykonywania zajęć zarobkowych.

Uprzejmie proszę Pana Ministra o zajęcie stanowiska w przedmiotowej sprawie.

Łączę wyrazy szacunku

/-/